

ONTWIKKELIJK

Woordenschat

Woordenschat is onlosmakelijk verbonden aan elk domein. De woordenschat is de voorraad woorden die je kent (de kennis): begrijpt of gebruikt. Deze kennis is opgeslagen in het brein. ⓘ

Zonder kennis van woorden is het niet mogelijk te luisteren, te spreken of gesprekken te voeren. Zonder woordkennis is het bijvoorbeeld onmogelijk om een logisch verhaal te vertellen. Woordenschatontwikkeling is uitbreiding van kennis en is geïntegreerd in alle onderwijsactiviteiten en alle (speel)leermomenten.

Beginsituatie bepalen
Ga bij de kleuter na ...

- Beschikt de kleuter over een ruime woordenschat in de thuistaal?
- Kan de kleuter woorden labelen in de thuistaal?

Hoe gebruik ik de ontwikkelijk Woordenschat? ⓘ

Bekijk de (schooltaal)woordenlijst voor nieuwkomerskleuters ⓘ

De kleuter ...

Voorwaardelijke doelen ⓘ

- ... kan communiceren: verbaal of non-verbaal (in thuistaal) ⓘ ⓘ ⓘ
- ... kan (kort) luisteren in concrete situaties ⓘ ⓘ
- ... staat open om spelenderwijs nieuwe woorden te leren ⓘ ⓘ
- ... is nieuwsgierig om de wereld om zich heen te ontdekken (exploreren/experimenteren)

Minimum doelen ⓘ

- ... zet thuistaal in door bekende woorden in thuistaal (concepten) aan Nederlandse woorden te koppelen (labelen) ⓘ
- ... laat zien dat hij/zij woorden voor concrete voorwerpen begrijpt door ze aan te wijzen ⓘ
- ... begrijpt de aangeboden (schooltaal)woorden ⓘ ⓘ
- ... breidt zijn/ haar passieve woordenschat en kennis van de wereld uit door ontdekken/spelen/ ervaren/ instructie/ activiteiten ⓘ ⓘ
- ... gebruikt woorden om concrete voorwerpen te benoemen en om zich uit te drukken (over onderwerpen waar hij/zij zich bij betrokken voelt, die hem/haar interesseren) ⓘ
- ... gebruikt de aangeboden (schooltaal)woorden ⓘ ⓘ
- ... gebruikt lidwoorden ⓘ
- ... gebruikt langzaam de werkwoorden die veel in dagelijkse routines terugkomen (de vervoeging hoeft nog niet correct te zijn) ⓘ

 Streefdoelen
alle kleuters

- ... begrijpt aangeboden en gehoorde (schooltaal)woorden in een nieuwe situatie
- ... gebruikt aangeboden en gehoorde (schooltaal)woorden in een nieuwe (betekenisvolle) situatie
- ... verbreedt zijn/haar aanwezige woordenschat door aanverwante woorden te leren
- ... weet dat woorden meerdere betekenisaspecten hebben (verdiepen van woordkennis)
- ... kan een woord omschrijven en meerdere betekenisaspecten van een woord benoemen
- ... verdiept zijn/haar aanwezige woordenschat door nieuwe woordbetekenissen te leren
- ... verbreedt zijn/haar woordenschat door de dagelijkse taal aan schooltaal te verbinden
- ... kent het belang van het leren van woorden
- ... kent en gebruikt steeds vaker werkwoorden en vervoegt deze (meestal) correct
- ... kent en gebruikt woorden voor gevoelens
- ... kent het verschil tussen ik, jij, hij/zij
- ... gebruikt bijvoeglijke naamwoorden

 Extra
streefdoelen

- ... gebruikt verleden tijd
- ... kent of gebruikt enkel- en meervoudsvormen en verkleinwoorden
- ... gebruikt onbepaalde voornaamwoorden: iedereen, alles
- ... vraagt naar de betekenis van een woord, is nieuwsgierig en er op uit om kennis te vergaren
- ... kan de betekenis van een woord afleiden uit de context
- ... verbreedt zijn/haar aanwezige woordenschat door de dagelijkse taal aan schooltaal te gebruiken

